

Takega prijateljstva po mojem mnenji celó ni, razven če sta oba že davno prekoračila petdeseto leto. Omenila sem že, da je prijateljstvo najsorodnejše čustvu ljubezni, in takó bi se iz iskrenega prijateljstva med moškim in med žensko nevedoma naredila ljubezen. Jediní slučaj odkritosrčnega prijateljstva med osebami različnega spola bi menda bil še ta, če bi bila prijatelj in prijateljica zeló različne dôbe: n. pr. on jako star in ona mlada ali narobe; tedaj bi utegnila biti med njima prava nesebična prijateljska zveza.

Mnogo se je že pisalo o prijateljstvu. Nezaupniki naravnost tajé, da bi ga kje bilo, sebičniki podajajo njega imenu najbridkejše dvojbe, a jaz trdno verujem, da je prijateljstvo na svetu. Priznavam pa, da se dóbi jako poredkoma, ker se je res težavno srečati z dušo, ki bi bila naši duši podobna, najti koga, komur bi brez strahú zaupal vse, ne da bi naša odkritosrčna izpoved romala po družbah, krčmah in kavarnah. Prijateljstvo je krepost, katero vzgojé samó nežne duše; v sebi ima slastí, katere niso dane vsakomur. Ne samó, da verjamem v prijateljstvo, mislim celó, da je lahko tudi večno, ker ne živí ob zunanjih vtiskih, ker ni strast, ki bi zažigala in pokončavala vsak drug srčni gíbljaj. Prijateljstvo je mirno čustvo, blaga in čista presrčnost ter ima v sebi nekaj oblastnega.

Ko bi nadaljevala ta predmet, potrebovala bi Ciceronove izgovornosti in Demostenove navdušenosti. Saj je znano, da nihče ni toliko hvalil in povišaval prijateljstva nego prav ta dva pisatelja. Jaz h koncu samó dodam majhen nasvèt, ki bodi nekakov ključ do prijateljskih src: Zaupajte bolj pogledu ónega, kogar imenujete prijatelja, nego njega nasmehu, a bolj njega desnici, sezajoči vam v roko, nego njegovemu pogledu. Okó je odkritosrčnejše, nego so usta, roka zvestejša nego pógled! —

Ivje.

Glej, po širem svetu
Zima ostra vlada,
Na brezlistnato vejevje
Ivje pada.

In ko duši tvoji
Nádej vir presahne,
V lice ti izraz bolestni
Žalost dahne . . .

Rástislav.

